

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 217/2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar

Coșul minim de consum lunar, introdus prin OUG nr. 217/2000, stabilea valoarea cheltuielilor lunare necesare unei gospodării de dimensiune medie, considerată a fi compusă din aproximativ trei persoane, pentru achiziționarea produselor alimentare, nealimentare și a serviciilor necesare unui nivel de trai decent. Totodată, acest indicator variabil constituia *“elementul esențial de fundamentare a salariului de bază minim pe economie, a politicii salariale și a altor politici în domeniul social”*.

Potrivit art. 2 din OUG nr. 217/2000, abrogat ulterior prin OUG nr. 11/2004, coșul minim de consum lunar era evaluat trimestrial de Institutul Național de Statistică și Studii Economice, iar valoarea acestuia se aproba prin hotărâre a Guvernului. Eliminarea actualizărilor periodice a condus, în mod implicit, la sistarea fundamentării salariului de bază minim pe economie, a politicii salariale și a altor politici în domeniul social pe baza acestui indicator, în pofida faptului că actul normativ a rămas în vigoare.

De atunci, realitățile politicilor salariale au arătat că necorelarea salariilor cu acest standard minimal a condus la creșterea numărului persoanelor care muncesc, însă continuă să trăiască sub limita sărăciei. Într-adevar, salariul minim pe economie a fost majorat de la 310 lei la 1.450 lei între anii 2005 și 2017, însă acest lucru s-a întâmplat în absența unor criterii clare și obiective care să asigure menținerea unui nivel de trai decent, raportat la evoluția prețurilor, a ratei inflației, etc.

Pe de o parte, absența unor asemenea criterii generează un grad mare de impredictibilitate pentru mediul de afaceri, companiile fiind puse în situația de a nu putea estima care va fi evoluția costurilor cu salariile, ceea ce are un impact negativ îndeosebi în sectoarele de activitate caracterizate printr-o pondere ridicată a contractelor individuale de muncă pe salarii minime.

Pe de altă parte, necorelarea majorărilor salariului minim cu valoarea coșului minim de consum lunar generează probleme sociale și contribuie la acutizarea sărăciei în rândul salariaților. Studiile existente relevă faptul că între anii 2001 și 2015, în cazul unei gospodării cu două salarii minime și două alocații de copii, veniturile nu au putut acoperi minimul necesar unui trai decent (în 2015 ponderea veniturilor în cheltuielile minime aferente unui trai decent era

de 76,6%) și nici măcar minimul necesar unui trai de subzistență, situație alarmantă deoarece ponderea contractelor individuale de muncă pe salarii minime s-a triplat din 2011 până în 2015, depășind cifra de un milion și jumătate.

Această situație a determinat Comitetul European asupra Drepturilor Sociale, parte integrantă a Consiliului Europei, să publice în anul 2015 un raport în care acuză România de încălcări grave ale Cartei Europene a Drepturilor Sociale, în special a dreptului la o remunerație echitabilă.

Dreptul la un standard de viață decent este recunoscut ca un drept fundamental de toate instrumentele internaționale privind drepturile omului, fiind recunoscut prin art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 11 al Convenției Internaționale privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale. Totodată, Organizația Internațională a Muncii a stabilit încă de la Convenția pentru Stabilirea Salariului Minim (1970) faptul că un salariu minim nu trebuie stabilit doar la nivelul de subzistență și că metodologia de stabilire a standardului de venit pentru fiecare tip de gospodărie din fiecare țară trebuie să se bazeze pe date statistice clare.

Nu în ultimul rând, una dintre recomandările Consiliului Uniunii Europene privind Programul Național de Reformă al României pentru anul 2017 este aceea ca țara noastră să instituie un mecanism transparent de stabilire a salariului minim. Având în vedere toate aceste considerente, apreciem că orice asemenea mecanism trebuie să aibă în vedere un mix de factori sociali și economici, iar definirea unui coș minim de consum lunar ar reprezenta un demers oportun în acest sens.

În numele inițiatorilor:

Adrian Dohotaru – Deputat independent

Gabriela Crețu – Senatoare PSD

Adrian Solomon, Deputat PSD

